

FACTSHEET: Wat doen algoritmes?

Hoe weten ze het toch?!

Krijg jij ook altijd goede series aangeraden door Netflix die precies passen bij jouw smaak? Hoe kan het toch dat Instagram kersverse moeders altijd video's voorschotelt van kleine baby's? En hoe weet Pinterest nu weer dat jij net begonnen bent met tuinieren als nieuwe hobby?! Welkom in de wereld van de algoritmes.

Wat zijn algoritmes?

Een algoritme is een reeks instructies die door computers wordt gebruikt om problemen op te lossen of beslissingen te nemen. Op sociale media analyseren algoritmes jouw gedrag. Ze proberen patronen te herkennen in jouw gedrag ("zoekt vaak naar tuinieren") om te snappen wat jou aanspreekt, zodat ze het platform steeds verder kunnen personaliseren. Hoe werkt dit?

STAP 1. Het verzamelen van gegevens

Elke keer dat je door je feed bladert, op 'vind ik leuk' klikt, wat langer bij een post blijft hangen, een video bekijkt, of iets opzoekt, zijn de sociale media platforms aandachtig aan het luisteren.

STAP 2. Het analyseren van de verzamelde gegevens

In de eerste stap zijn jouw gegevens verzameld en in deze stap worden die gegevens geanalyseerd. Of je nu nieuwe recepten zoekt, grappige kattenfilmpjes bekijkt of de laatste modetrends volgt, elk van deze acties levert waardevolle informatie op over wat jou boeit.

STAP 3. Het personaliseren van getoonde inhoud

Op basis van deze analyse laat het algoritme content (video's, reclames, afbeeldingen) zien die speciaal voor jou is gekozen, met het idee dat je de getoonde inhoud interessant vindt. Het doel? Een ervaring bieden die zo boeiend mogelijk is, zodat je blijft terugkomen voor meer.

De keerzijde van algoritmes

Algoritmes maken het makkelijker om je weg te vinden in de enorme hoeveelheid content die online te vinden is. Ze zorgen er namelijk voor dat jij precies te zien krijgt wat aansluit bij jouw interesses. Handig, toch? Maar laten we niet vergeten dat er ook schaduwzijdjes aan zitten!

Een 'fabeltjesfuik'

Heb je je ooit gerealiseerd dat de feed en video's die je online ziet, niet zo willekeurig zijn als ze lijken? Algoritmes zorgen ervoor dat jij alleen dingen ziet die aansluiten bij jouw overtuigingen, in plaats van dat je eens een verfrissend tegengeluid hoort.

De 'fabeltjesfuik' is een term die beschrijft hoe algoritmes je als het ware kunnen 'isoleren', omdat je altijd content ziet die jouw denkbeeld bevestigt. Dit kan leiden tot een vertekend wereldbeeld en maakt het moeilijk om diverse perspectieven te zien.

Bekijk hier de [video](#) van Arjen Lubach over de 'fabeltjesfuik' (in totaal 24 minuten). Vanaf minuut 10:00 wordt het fenomeen van 'algoritmes' uitgelegd.

AAN DE SLAG MET DIGITALE VAARDIGHEDEN
FACTSHEET: ALGORITMES

Een beerput opentrekken

Stel je voor dat jouw cliënt met een licht verstandelijke beperking als zoekterm: 'Snel rijk worden', gebruikt. Of zoekt naar iets van racistische aard. Dan kun je je voorstellen dat er genoeg content op internet te vinden is die misleidend of zelfs gevaarlijk is. Het is dan ook belangrijk dat jij je cliënt hierin begeleidt, omdat hij zelf niet kan inschatten welke bronnen betrouwbaar zijn. Bovendien zullen de social mediakanalen door de algoritmes steeds meer content aanbieden met een racistisch kenmerk waardoor iemand eenzijdige informatie krijgt.

Privacy risico's

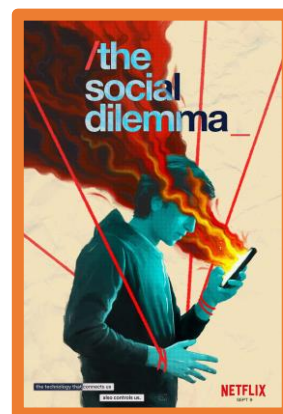
Heb je je ooit afgevraagd wat sociale media platforms allemaal over je weten? Elke keer dat je scrollt, liket, of een bericht deelt, verzamelen zij gegevens over je. Deze schat aan persoonlijke informatie kan heel nuttig zijn om je ervaring te personaliseren, maar wat als het in de verkeerde handen valt? Het is belangrijk om bewust te zijn van deze privacyrisico's, omdat jouw gegevens potentieel misbruikt kunnen worden, met alle gevolgen van dien.

Wist je dat je kunt opvragen welke informatie social media over jou heeft? Bekijk dit [artikel](#)!

Verslavingsgevaar

Wist je dat de algoritmes achter je favoriete social media platforms zo zijn geprogrammeerd dat ze je blijven verleiden om langer te blijven scrollen? Elke like, elk filmpje, elke foto is zorgvuldig uitgekozen om jou geboeid te houden. Dat klinkt misschien onschuldig, maar deze constante verleiding kan leiden tot echt verslavingsgedrag. Voordat je het weet, spendeer je meer tijd op je app dan je eigenlijk wilde... Herkenbaar?

Bekijk de documentaire '[The Social Dilemma](#)' om te zien hoe dit werkt! Het is een absolute aanrader! Je kunt hem bekijken op Netflix!

Hoe bescherm je jezelf?

Actieve stappen die je kunt nemen om jezelf te beschermen tegen de risico's van algoritmes omvatten:

- Doorbreek de fabeltjesfuij! Zoek actief naar content buiten je normale voorkeuren om een meer gebalanceerd beeld te krijgen.
- Beheer jouw privacy-instellingen. Controleer en pas je privacy-instellingen aan om te beperken wat er met je data gebeurt.
- Beperk jouw schermtijd. Door het instellen van limieten voor hoe lang je dagelijks op sociale media doorbrengt, voorkom je overmatig gebruik. Bekijk deze [tips](#) van Odido!

Wil je je nog verder verdiepen? Dit [artikel](#) van de Correspondent is interessant!

Deze factsheet is gemaakt door Jet Zantvoord in mei 2024 voor Digivaardig in de Zorg, geïnspireerd door eerder materiaal van Xiomara Vado Soto in samenwerking met Sonja Heijkamp. Heb je opmerkingen of vragen over dit lesmateriaal? Mail dan naar info@digivaardigindezorg.nl.

Bronnen en afbeeldingen:

- BNNvara
- Arjen Lubach
- Mediawijs.be
- De correspondent
- Odido

